

درباره گروه مامایی دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد

مدیر گروه آموزشی مامایی

اکرم کریمی دهکردی

Akram Karami Dehkordi

گروه مامایی

Midwifery Department

مرتبه: مربی

Educator

داخلی

Karami675@yahoo.com

مدیر گروه

Head of
Department

Cv: https://isid.research.ac.ir/Akram_KaramiDehkordi

سوابق تحصیلی مدیر گروه آموزشی مامایی

ردیف	مقطع تحصیلی	سال ورود	سال خروج	دانشگاه محل تحصیل	معدل کل
1	کارشناسی ارشد (آموزش مامایی)	مهر 1387	تیر 1390	دانشگاه علوم پزشکی مشهد	
2	کارشناسی (مامایی)	بهمن 1376	اسفند 1378	دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز	
3	کاردانی (مامایی)	مهر 1373	شهریور 1375	دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد	
4	کارشناسی ارشد (MSc)	آموزش مامایی	دانشگاه علوم پزشکی مشهد	مهر 1387	تیر 1390

تاریخچه مامایی در ایران

قدمت رشته مامایی در ایران به شکل آموزش عالی پس از تحصیلات دبیرستانی، به هشتاد سال قبل بر می گردد. اولین بار در سال 1298 مرحوم نصیرالدوله، وزیر فرهنگ، مدرسه فرانکو پرشین را به دارالمعلمیات تبدیل کرده و مقرر داشت که ده نفر از شاگردان این مدرسه هفته ای 3 روز در بیمارستان زنان مشغول به مامایی و درمان امراض شوند و این پایه آموزش مامایی به صورت علمی در ایران بود و به این ترتیب اولین آموزشگاه مامایی به نام "مدرسه مامایی" با ده نفر شاگرد در بیمارستان زنان سابق شهر تهران تأسیس شد. کم کم پزشکیانی با تخصص زنان و زایمان به ایران آمدند و به این فکر افتادند تا زمینه گسترش این فن به عنوان یکی از شاخه های علم پزشکی را فراهم آورند و این کار با همکاری دکتر صالح، بختیار و مصدق انجام و شالوده علمی این حرفه شد و اولین آموزشگاه عالی مامایی با اعطای مدرک معادل لیسانس به عنوان یکی از شعب مدرسه طب آغاز به کار نمود (سال 1308).

در سال 1313 دانشگاه تهران تأسیس و سپس دانشکده پزشکی افتتاح گردید و در سال 1319 بیمارستان زنان، ضمیمه دانشکده پزشکی شد. در سال 1335 تا 1358 برنامه آموزشی آموزشگاه به برنامه 1/5 ساله پرستاری و مامایی برای لیسانسیه های پرستاری تغییر یافت و به دنبال سه سال تعطیلی انقلاب فرهنگی از آغاز سال 1362 به نام "مدرسه عالی مامایی" شروع به کار کرد و در سال 1365 پس از انتقال آموزش گروه های پزشکی از آموزش عالی به وزارت بهداشت، دانشکده های پرستاری و مامایی تأسیس شد و با تأسیس دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، رشته مامایی به فعالیت پرداخت و هنوز هم ارائه خدمت می نماید. از اقدامات در زمینه این رشته ثبت روز 15 اردیبهشت، مصادف با 5 ماه می میلادی به عنوان "روز جهانی ماما" در تقویم رسمی کشور می باشد. تنظیم شرح وظایف کارشناسان و کارشناسان ارشد مامایی و اقدامات موثر در عضویت سازمان نظام پزشکی کشور و معرفی نیروهای واجد شرایط طرح در مراکز درمانی و پیگیری و ایجاد دوره دکترای تخصصی و ... از دیگر اقدامات این اداره می باشد.

در حال حاضر دوره کارشناسی مامایی یکی از دوره های آموزش عالی گروه پزشکی است که هدف آن تربیت کارشناسان متعهد در زمینه آموزش و خدمات مامایی و بهداشت باروری می باشد بطوریکه با کارآئی و مهارت لازم بتوانند به عرضه خدمات گسترده بهداشتی و مامایی در جهت تامین سلامت مادران و کودکان جامعه اسلامی ایران بپردازند.

تعریف ماما (midwife)

ماما به شخصی اطلاق می شود که تحصیلات مامایی را در حد کارشناسی و کارشناسی ارشد برابر مقررات در مراکز آموزش داخلی یا خارجی به پایان رسانده و موفق به اخذ پروانه رسمی مامایی از مقامات صلاحیت دار مربوط شده باشد. او باید قادر به نظارت، مراقبت و توصیه به زنان در دوران بارداری، زایمان و دوره پس از زایمان، هدایت زایمان با مسئولیت خود و مراقبت از نوزاد و شیرخوار و کودک زیر 6 سال باشد. این مراقبت شامل پیشگیری، کشف موارد غیرطبیعی در مادر و کودک، فراهم ساختن کمک های پزشکی و اجرای اقدامات اورژانس در نبود کمک پزشکی می باشد. او وظیفه مهمی در مشاوره و آموزش بهداشت نه تنها برای زنان بلکه برای خانواده و جامعه دارد. کار ماما باید شامل آموزش دوران بارداری، آماده کردن والدین برای پذیرش وظایف پدری و مادری بوده و به تنظیم خانواده و مراقبت های کودک و بعضی از موارد بیماری های زنان گسترش یابد.

تبصره (1): پرستار ماما به فردی اطلاق می شود که بعد از دریافت دانشنامه معادل و یا لیسانس پرستاری حداقل دوره یکساله آموزش مامایی را در مؤسسات آموزش رسمی در داخل و یا خارج از کشور طی نموده باشد و به تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی رسیده باشد.

اعضای گروه مامایی

در حال حاضر شامل 7 نفر (یک نفر دانشجوی دکترای تخصصی، 5 نفر مربی کارشناس ارشد مامایی عضو هیئت علمی و یک نفر مربی مامایی غیر هیئت علمی) است.

رسالت گروه مامایی

رسالت این گروه، تربیت دانش آموختگان توانمند و متعهد جهت ارائه خدمات مامایی و بهداشت باروری در سطوح مختلف سلامتی به عنوان عضوی از اعضای تیم سلامت و به صورت مستقل به مددجویان است.

رسالت

از رسالت های مامایی در حوزه بالینی تعلیم و تربیت ماماهاى ماهر، متعهد، توانمند، خلاق و مسئولیت پذیر به منظور ارتقاء سطح سلامت جامعه در جهت تأمین نیازهای جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی مرتبط با سلامت و بهداشت مادران، کودکان و خانواده است بنحوی که دانش آموختگان این رشته بتوانند در مراکز بهداشتی درمانی، مشاوره خدمات مامایی، بیمارستانها و سایر مراکز مرتبط فعالیتهای موثر و کارآمد را در بالاترین سطح استانداردهای حرفه ای ارائه کرده و رضایتمندی مراجعین و مددجویان را تأمین نمایند. رسالت دیگر گروه در حوزه پژوهش انجام تحقیقات در جهت شناخت نیازهای آموزشی، بهداشتی و درمانی جامعه خصوصاً مادران و کودکان و بدنبال آن بازنگری مداوم برنامه های آموزشی مامایی در این راستا و نیز بازخورد مناسب جهت بهینه سازی سیستم آموزشی کشور، ارتقاء و بهبود کیفیت آموزش و ارزشیابی دانشجویان است. رسالت دیگر این گروه تربیت دانش آموختگان برای تأمین و تکمیل کادر علمی دانشگاهها و مراکز آموزشی کشور در رشته های مامایی، بهداشت باروری و مشاوره در مامایی است. به این منظور توسعه توانمندی های اعضا هیأت علمی گروه مامایی متناسب با تحولات علمی رشته و استانداردهای ملی و جهانی در دستور کار قرار خواهد گرفت. ارتقاء ارتباطات بین رشته ای در جهت توانمندسازی دانش آموختگان و آموزش دانشجویان سایر رشته های علوم پزشکی و حتی غیر علوم پزشکی نیز نیازمند توجه ویژه است.

رسالت آموزشی

رسالت آموزشی گروه مامایی شامل، تعلیم و تربیت ماماهاى متعهد و متخصص در حیطه بهداشت، درمان، آموزش (هیأت علمی) و مدیریت خدمات بهداشتی و تقویت نگرش و انگیزش دانشجویان در جهت ارائه خدمات با کیفیت مطلوب به مددجویان همراه با شناخت نیازهای بهداشتی درمانی مادران و کودکان جامعه، بازنگری مداوم برنامه های آموزشی مامایی در این راستا و نیز بازخورد مناسب جهت بهینه سازی سیستم آموزشی کشور، ارتقاء و بهبود کیفیت آموزش و ارزشیابی دانشجویان، توجه ویژه به توسعه توانمندیهای اعضا هیأت علمی گروه مامایی متناسب با تحولات علمی رشته و استانداردهای ملی و جهانی، ارتقاء ارتباطات بین رشته ای در جهت توانمندسازی دانش آموختگان و آموزش دانشجویان سایر رشته های علوم پزشکی و حتی غیر علوم پزشکی می باشد.

رسالت پژوهشی

رسالت پژوهشی گروه مامایی شامل توسعه و گسترش فرهنگ پژوهش در بین دانشجویان به منظور گسترش مرزهای دانش در حوزه ارتقاء سلامت زنان سنین باروری و زنان یائسه، ارتقاء سلامت جسمی و روانی مادران باردار و ارتقاء سلامت نوزادان و کودکان و مراقبت های مربوط به این حوزه از طریق انجام تحقیقات در زمینه مراقبت های دوران بارداری و زایمان و پس از زایمان، سلامت نوزادان و کودکان و نیز تدارک فرصتهایی جهت ایجاد و توسعه روح مشارکت جمعی در انجام فعالیتهای پژوهشی درون گروهی و بین گروهی می باشد.

رسالت بالینی

رسالت بالینی گروه مامایی شامل تربیت دانش آموختگان مامایی با مهارت های بالینی-علمی مناسب به منظور ارائه خدمات به زنان سنین باروری، زنان یائسه، نوزادان و کودکان و همچنین خدمات مبتنی بر جامعه در حیطه های مختلف سلامت زنان در سه سطح پیشگیری و نیز پرورش بینش و نگرش مثبت در دانشجویان نسبت به حرفه مامایی می باشد.

چشم انداز (Vision)

چشم انداز گروه مامایی، با توجه به ارتقا روز افزون استانداردهای خدمات مامایی، تربیت دانش آموختگانی توانمند در راستای رفع نیاز جامعه، با اتکاء به نقشهای مراقبتی، آموزشی، پژوهشی، مشاوره ای، تشخیصی، پیشگیری و مدیریتی می باشد.

اهداف (Objective)

اهداف کلی گروه مامایی

هدف از تعلیم فراگیران این رشته، تربیت ماماهاى توانمندى مى باشد که قادر به تولید علم و نشر آن در سطح جهانى در راستای ارتقای کیفیت سلامت مادر و کودک و خانواده باشند و زیر بنای محکمی برای سلامتی جامعه در کشور فراهم نمایند در سطح بین المللی شناخته شوند و بر اساس استانداردهای آموزشی به ارائه خدمات تخصصی در زمینه های بهداشتی درمانی، آموزشی، پژوهشی و مشاوره ای بپردازند.

اهداف جزئی

1. تعیین وضعیت رسالت‌ها و اهداف مدون گروه.
2. تعیین میزان مشارکت دست‌اندرکاران در تعیین اهداف.
3. تعیین میزان رعایت قواعد هدف نویسی در اهداف تدوین شده.
4. تعیین میزان آگاهی دست‌اندرکاران از اهداف آموزشی گروه.
5. تعیین نحوه انتخاب مدیر گروه.
6. تعیین وظایف و مدیر گروه.
7. تعیین ویژگی‌های مدیر گروه.
8. تعیین میزان استقلال گروه در برنامه ریزی و سازماندهی.
9. تعیین وضعیت برنامه‌های توسعه و ارتقا اعضای هیئت علمی.
10. تعیین وضعیت آئین نامه های داخلی گروه و اجرای آن.
11. تعیین وضعیت بودجه، هزینه های گروه و نحوه هزینه آن.
12. تعیین وضعیت ارتباطات داخلی و خارجی گروه.
13. تعیین وضعیت سیستم تشویق و توبیخ اعضای هیئت علمی.
14. تعیین وضعیت نحوه گزینش و استخدام اعضای هیئت علمی
15. تعیین وضعیت فعالیت‌های آموزشی گروه .
16. تعیین تناسب محتوای برنامه آموزشی با اهداف.
17. تعیین میزان مشارکت دست‌اندرکاران در برنامه‌ریزی درسی.
18. تعیین وضعیت اجرای برنامه آموزشی در گروه.
19. تعیین میزان تنوع روش‌های تدریس و میزان استفاده از طرح درس توسط اعضای گروه.
20. تعیین میزان هماهنگی علوم پایه و بالینی.
21. تعیین ترکیب و توزیع اعضای هیئت علمی.
22. تعیین میزان توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی گروه.
23. تعیین نحوه توزیع واحدهای آموزشی و پژوهشی بین اعضای هیئت علمی.
24. تعیین میزان نوآوری و خلاقیت در اعضای هیئت علمی گروه.
25. تعیین میزان رضایت اعضای هیئت علمی از امکانات رفاهی و خدمات پشتیبانی.
26. تعیین توزیع و ترکیب دانشجویان.
27. تعیین نحوه ارزیابی صلاحیت‌های ورودی دانشجویان.

28. تعیین نحوه ارتباط دانشجویان با اعضای هیئت علمی.
29. تعیین نحوه ارتباط دانشجویان با مدیر گروه.
30. تعیین میزان مشارکت دانشجویان در نحوه تدریس.
31. تعیین میزان مشارکت دانشجویان در نحوه ارزشیابی.
32. تعیین وضعیت تحصیلی دانشجویان.
33. تعیین میزان آگاهی دانشجویان از حقوق و وظایف خود.
34. تعیین میزان فعالیت‌های پژوهشی و آثار علمی دانشجویان.
35. تعیین میزان رضایت دانشجویان از امکانات رفاهی و خدماتی.
36. تعیین وضعیت فضاهای آموزشی گروه.
37. تعیین وضعیت فضا، منابع امکانات، سیستم اطلاع رسانی، کتابخانه و تجهیزات کامپیوتری.
38. تعیین میزان وسایل کمک آموزشی و استفاده از آن‌ها.
39. تعیین میزان تجهیزات آموزش بالینی.
40. تعیین میزان و تنوع موارد بالینی مراجعین به بخش‌های آموزشی.
41. تعیین وضعیت تامین و بهینه سازی منابع آموزشی توسط گروه.
42. تعیین میزان آثار علمی هر یک از اعضای هیئت علمی.
43. تعیین امکانات پژوهشی گروه.
44. تعیین وضعیت خط مشی پژوهشی گروه.
45. تعیین میزان پروژه‌های پژوهشی گروه.
46. تعیین میزان برگزاری کنفرانس، سمینار و همایش توسط گروه.
47. تعیین وضعیت ارزشیابی در حوزه‌های مختلف.
48. تعیین وضعیت سیستم سنجش و ارزیابی تئوری و بالینی دانشجویان.
49. تعیین سازوکارهای گروه برای ارتباط با دانش‌آموختگان.
50. تعیین میزان بکارگیری پیشنهادات دانش‌آموختگان در بازنگری برنامه آموزشی.
51. تعیین توانایی‌های شناختی و مهارتی دانش‌آموختگان.
52. تعیین میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه‌ریزی آموزشی گروه در زمان تحصیل.
53. تعیین میزان جذب دانش‌آموختگان در مراکز آموزشی، بهداشتی و یا درمانی و....
54. تعیین میزان آثار علمی دانش‌آموختگان.
55. تعیین میزان ورود دانش‌آموختگان به مقاطع بالاتر تحصیلی.
56. تعیین میزان رضایت کارفرمایان از دانش و توانایی دانش‌آموختگان.

مقاطع تحصیلی و گرایش‌های رشته مامایی

این رشته در حال حاضر در مقاطع کارشناسی پیوسته و ناپیوسته، کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری در داخل کشور ارائه می‌گردد.

شرایط ورود

شرایط و نحوه پذیرش دانشجویان به صورت متمرکز و از طریق آزمون سراسری می باشد.

کارشناس مامایی

دوره کارشناسی مامایی یکی از دوره های آموزش عالی علوم پزشکی است که هدف آن تربیت کارشناسان متعهد در زمینه آموزش و خدمات مامایی است بطوریکه با کارآئی و مهارت لازم بتوانند به عرضه خدمات گسترده بهداشتی و مامایی در جهت تامین سلامت مادران و کودکان جامعه اسلامی ایران بپردازند. طول مدت آموزش در مقطع کارشناسی ناپیوسته 2 سال و کارشناسی پیوسته 4 سال می باشد و نظام آموزشی آن مطابق آئین نامه آموزشی مراکز آموزش عالی مصوب شورای عالی برنامه ریزی است. دروس به صورت نظری، عملی و نظری - عملی و کارآموزی و کارآموزی در عرصه عرضه می شود. که در طی جلسات متعدد هفتگی آموزش مورد نظر انجام می یابد و یکسال آخر فقط به شکل کارآموزی در عرصه بهداشتی درمانی و تخصصی ارائه می شود. این رشته در مقاطع کارشناسی دارای گرایش نیست و به صورت عمومی ارائه می شود.

نقش و توانایی کارشناس مامایی

فارغ التحصیلان دوره کارشناسی مامایی دارای توانایی ها و مهارت های زیر خواهند بود:

1. آموزش بهداشت و ارائه خدمات بهداشتی و مامایی گسترده به جامعه زنان در سنین باروری با درک نیازهای فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی خانواده به منظور کمک به کم کردن میزان مرگ و میر مادر و نوزاد
2. مشاوره و راهنمایی خانواده در مورد بهداشت ازدواج و بهداشت نسل و مسائل دوران بارداری و بعد از زایمان و تنظیم خانواده
3. انجام کلیه مراقبتهای دوران بارداری، انجام زایمان و مراقبتهای بعد از زایمان از جسمی روانی و مراقبت نوزاد با مسئولیت کامل خود در بیمارستانها و منازل و یا مراکز زایمانی دیگر
4. تشخیص زودرس بیماریهای دوران بارداری و پی بردن به موارد غیر طبیعی در مادر و جنین و نوزاد و شیرخوار کمک گرفتن از پزشک در مورد لزوم و انجام فوریت های مامایی در صورت عدم دسترسی به پزشک در مواقع اورژانس
5. انجام اپی زیاتومی و ترمیم آن با استفاده از بیحسی موضعی
6. تشخیص بیماریهای زنان و ارجاع به پزشک متخصص در صورت لزوم
7. گرفتن اسمیر از دهانه رحم و انجام معاینه پستان
8. پیشگیری از امراض زنان و بهداشت تنظیم خانواده در حد شرع مقدس اسلام و گذاردن IUD

ضرورت و اهمیت

باتوجه به موارد زیر ضرورت و اهمیت تشکیل این دوره مشخص میشود:

1. نیاز روزافزون زنان ایران به خدمات بهداشتی و مامایی به شکل مطلوب
2. نیاز به مامای تحصیلکرده در مراکز بهداشتی درمانی مختلف
3. نیاز به گسترش مراکز بهداشت مادر و کودک - تخت های بیمارستانی و گسترش مراکز زایمانی و زایشگاه های سیار به منظور ارائه خدمات مامایی
4. پایه ریزی و تقویت دوره کارشناسی ارشد

فرصت های شغلی موجود برای فارغ التحصیلان رشته مامایی

1. مراکز خدمات جامع سلامت و پایگاه های سلامت دانشگاه های علوم پزشکی
2. اشتغال در کلینیک های دولتی و خصوصی
3. اشتغال به عنوان مشاور باروری و مامایی در کلینیک های مشاوره دولتی و خصوصی
4. بیمارستانها و مراکز بهداشتی درمانی و مراکز توان بخشی در حیطه های مامایی
5. اشتغال دانش آموختگان مامائی در بخش های زنان، جراحی زنان، نوزادان و سایر بخش های مرتبط
6. بکار گیری ماماها در مراکز تخصصی و فوق تخصصی (ناباروری، ژنتیک، ...)
7. به کارگیری دانش آموختگان مامایی در پستهای مدیریتی
8. به کارگیری دانش آموختگان مامایی در حیطه های پژوهشی مرتبط با رشته
9. اشتغال در مراکز آموزشی مامایی و بهداشت باروری

دروس کارشناسی مامایی در طول تحصیل

تعداد واحدهای درسی که دانشجو در مقطع کارشناسی می گذراند حدود 137 واحد است که شامل 22 واحد درس عمومی، 20 واحد درس پایه و 17 واحد درس اصلی، 48 واحد درس تخصصی و 14 واحد کارآموزی و 16 واحد کارآموزی در عرصه می باشد. دوره کارآموزی هر درس در بخش یا درمانگاه و زایشگاه با سرپرستی مربی به طور مقطعی همزمان با گذراندن واحد نظری ارائه می گردد.

امکان ادامه تحصیل در رشته های همجوار

فارغ التحصیلان دوره کارشناسی این رشته می توانند در رشته هایی همچون فیزیولوژی، آناتومی، آموزش بهداشت و ... ادامه تحصیل دهند.

اولویت های پژوهشی گروه مامایی

حوزه بارداری

1. بررسی وضعیت و کیفیت مراقبت های پیش از بارداری، بارداری و پس از زایمان و روشهای ارتقای آنها
2. بررسی وضعیت سلامت روان زوجین در دوران بارداری و پس از زایمان
3. فراوانی حاملگی های در معرض خطر و پرخطر
4. وضعیت تغذیه ای زنان باردار و عوامل موثر بر آن
5. رفتارهای پرخطر (اعتیاد و ...) در بارداری
6. شیوع و عوامل موثر بر تولد نوزادان کم وزن (LBW)
7. میزان انجام فعالیت فیزیکی در زنان باردار و زنان تازه زایمان کرده
8. وضعیت مصرف مکمل های دارویی در دوران بارداری و پس از زایمان

9. میزان مرگ و میر مادران در اثر عوارض بارداری و زایمان، علل و عوامل موثر بر آن
10. وضعیت بهداشت دهان و دندان در دوره های پیش از بارداری، بارداری و پس از زایمان
11. شیوع اختلالات روانشناختی به خصوص افسردگی در دوران بارداری و پس از زایمان
12. شیوع انواع تروما در بارداری
13. راهکارهای ترویج بارداری ایمن
14. بررسی علل و عوامل موثر بر مرگ مادری و پیشگیری از آن
15. فراوانی زایمان زودرس و علل موثر بر آن و راهکارهای پیشگیری از آن

حوزه زایمان

1. آمادگی برای زایمان
2. ترویج زایمان فیزیولوژیک
3. نقش کلاس های آمادگی زایمان بر انتخاب روش زایمان
4. بررسی و بکارگیری روش های تسهیل و خوشایندسازی زایمان
5. علل و عوامل موثر بر انجام زایمان به روش سزارین
6. سزارین ، علل و عوامل همراه و راههای کاهش آن
7. شیوع انواع زایمان و بررسی عوارض کوتاه مدت و بلند مدت هر کدام
8. هدایت زایمان های غیر ایمن به ایمن و ارائه راهکارهای موثر

در حوزه خدمات مامایی

1. بررسی و ارتقای کیفیت ارائه خدمات مامایی به مادران و نوزادان
2. ارائه راهکارهای ارتقای مدیریت مامایی در مراکز بهداشتی و درمانی

در حوزه بیماری های داخلی جراحی و باروری - بارداری

1. سلامت باروری در ناتوانی های جسمی و ضایعات نخاعی
2. بیماری های زمینه ای (دیابت، فشارخون، قلبی و عروقی و ...) و پیامد دوران بارداری و پس از زایمان
3. کم خونی در زنان باردار و عوامل موثر بر آن
4. بررسی علل و عوامل مرتبط با پره اکلامپسی و پیشگیری و مراقبت از آن
5. بررسی علل و عوامل مرتبط با دیابت بارداری و پیشگیری و مراقبت از آن

دانشگاه گیلان
انسان چاره‌های بی‌پایانی